

Stosunek do nowych
inicjatyw politycznych:
Polska 2050
Szymona Hołowni
i Nowa Solidarność
Rafała Trzaskowskiego

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 20 stycznia 2020 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Po wyborach prezydenckich na polskiej scenie politycznej pojawiły się dwie nowe inicjatywy, które w mediach początkowo interpretowane były jako propozycje partyjne mające zdyskontować dobre wyniki w tych wyborach dwóch kandydatów – Rafała Trzaskowskiego i Szymona Hołowni. W pierwszej turze kandydat Koalicji Obywatelskiej Rafał Trzaskowski zdobył 30,46% głosów, zaś na startującego jako kandydat niezależny Szymona Hołownię oddało głos 13,87% biorących udział w wyborach. Wkrótce okazało się jednak, że obie inicjatywy mają odmienny charakter. Tylko Szymon Hołownia organizuje ruch Polska 2050, którego celem jest bezpośredni start w kolejnych wyborach parlamentarnych. Natomiast zamiarem Rafała Trzaskowskiego i jego doradców – zgodnie z deklaracjami – jest stworzenie ruchu społecznego niestanowiącego konkurencji dla partii politycznych, ale będącego swego rodzaju platformą „pracy organicznej”¹ obywateli, samorządowców i organizacji pozarządowych, niekoniecznie zamierzających angażować się partyjnie, ale chcących wspólnie działać w celu realizacji wypracowanych postulatów programowych.

Trzeba jeszcze wspomnieć, że obie inicjatywy znajdują się obecnie na różnym etapie zaawansowania organizacyjnego. Szymon Hołownia już organizuje swoje struktury w terenie, jeździ po kraju na spotkania polityczne, zyskał nawet zwolenniczkę swojego ruchu wśród czynnych parlamentarzystów. Ostatnio zaś rozpoczął zbieranie podpisów pod wnioskiem o rejestrację swojej partii. Natomiast Nowa Solidarność Rafała Trzaskowskiego, z różnych przyczyn, m.in. związanych z pełnioną przez niego funkcją prezydenta Warszawy, wciąż pozostaje raczej zapowiedzią czy też otwartym zaproszeniem niż funkcjonującym ruchem społecznym. We wrześniowym sondażu² zapytaliśmy ankietowanych o poparcie dla obu nowych inicjatyw politycznych.

¹ Za jednym z wpisów Rafała Trzaskowskiego na facebooku.

Więcej: <https://www.radiozet.pl/Co-gdzie-kiedy-jak/nowa-solidarnosc-ruch-rafala-trzaskowskiego-2020-program-czlonkowie>

² Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (363) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

– wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),

– wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiadnim od CBOS,

– samodzielne wypełnienie ankiety internetowej, do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiadnim od CBOS.

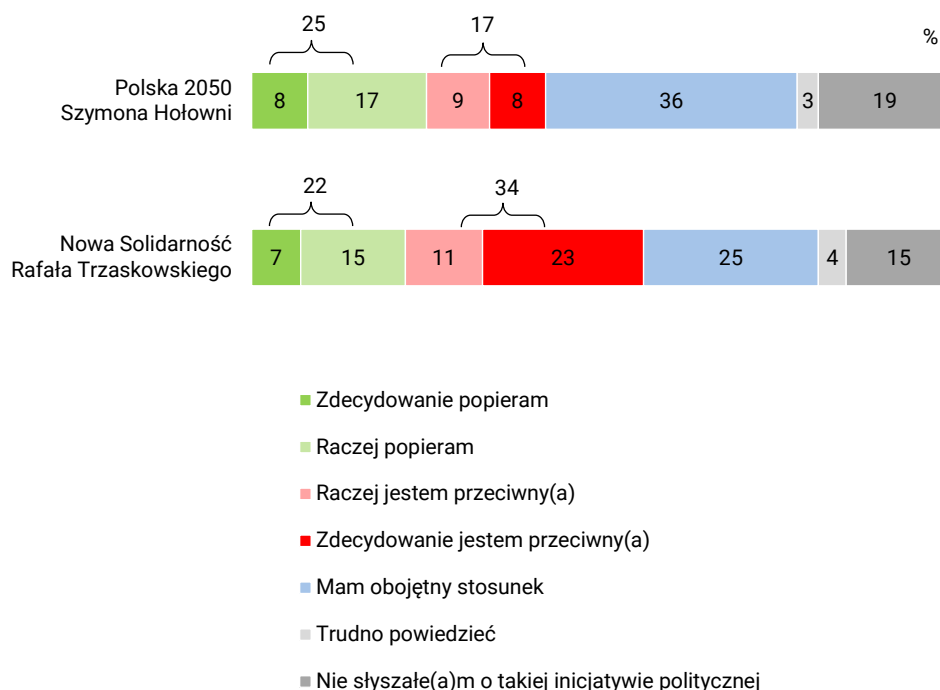
We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 7 do 17 września 2020 roku na próbie liczącej 1149 osób (w tym: 68,0% metodą CAPI, 20,1% – CATI i 11,9% – CAWI).

W naszych preferencjach partyjnych ruch firmowany przez Szymona Hołownię nie znalazł się jeszcze na liście ugrupowań politycznych, poparcie dla których analizujemy³. Jednakże w każdym badaniu ankietowani mają możliwość wskazania jakiegoś ugrupowania spoza listy, na które chcieliby oddać swój głos, gdyby wybory odbywały się w najbliższym czasie. Właśnie w tego rodzaju swobodnych wypowiedziach z miesiąca na miesiąc obserwujemy rosnący odsetek respondentów deklarujących chęć głosowania na ugrupowanie Szymona Hołowni Polska 2050. W trzech kolejnych sondażach, choć różnymi słowami, zamiar głosowania na Polskę 2050 Szymona Hołowni zgłaszało kolejno: 1% zadeklarowanych uczestników hipotetycznych wyborów na przełomie czerwca i lipca, 2,3% potencjalnych wyborców w drugiej połowie sierpnia i 4% – we wrześniu.

Jednocześnie we wrześniowym sondażu jedna czwarta wszystkich badanych (25%) wyraziła ogólne poparcie dla idei powołania do życia ruchu Szymona Hołowni, choć dwukrotnie częściej było to poparcie umiarkowane (17%) niż zdecydowane (8%). Mniejszy odsetek respondentów jest przeciwny powołaniu tego ruchu (17%). Ponad jedna trzecia ankietowanych (36%) pozostaje obojętna wobec tej inicjatywy, zaś prawie jedna piąta (19%) w ogóle o niej nie słyszała.

CBOS

RYS. 1. Jaki ma Pan(i) stosunek do nowych inicjatyw politycznych?

³ Znajdzie się na niej w badaniu przeprowadzonym w październiku.

Zwolennikami ruchu Polska 2050 najczęściej są osoby o najwyższych dochodach *per capita* (powyżej 3 tys. zł – 46%), deklarujący lewicowe i – nieco rzadziej – centrowe poglądy polityczne (odpowiednio 44% i 33%), w ogóle nieuczestniczące w praktykach religijnych (36%). Częściej niż przeciętnie inicjatywę Szymona Hołowni popierają także respondenci z wyższym wykształceniem (39%), ludzie młodzi, do 24 roku życia (33%), mieszkańcy dużych miast, w tym szczególnie największych, powyżej 100 tys. mieszkańców (zob. tabelę aneksową 1). Wśród grup społeczno-zawodowych są to najczęściej uczniowie i studenci (45%), kadra kierownicza i specjaliści z wyższym wykształceniem (44%), osoby pracujące na własny rachunek (38%) oraz pracownicy administracyjno-biurowi (32%).

Natomiast do grona przeciwników ruchu Szymona Hołowni częściej zaliczają się mężczyźni (20%) niż kobiety (14%). Ponadto najczęściej są to osoby negatywnie oceniające warunki materialne swego życia (37%), respondenci określający swoje poglądy polityczne jako prawicowe (31%), badani co najmniej raz w tygodniu biorący udział w praktykach religijnych (w tym szczególnie chodzący do kościoła częściej niż raz w tygodniu – 29%), a także starsi respondenci, powyżej 55 roku życia (24%). W grupach społeczno-zawodowych przeciwnikami Polski 2050 są najczęściej rolnicy (30%), robotnicy niewykwalifikowani (25%), emeryci (23% oraz renciści (22%).

Co ciekawe, nieco więcej badanych słyszało o ruchu Nowa Solidarność Rafała Trzaskowskiego niż o inicjatywie Polska 2050 Szymona Hołowni, choć ruch Rafała Trzaskowskiego pozostaje raczej w fazie mało sprecyzowanego projektu, zaś jego liderowi jak dotąd nie udało się dokonać oficjalnej inauguracji. W ogóle nie słyszało o Nowej Solidarności 15% ankietowanych. Większa część respondentów (34%) jest przeciwna utworzeniu ruchu Rafała Trzaskowskiego Nowa Solidarność, niż popiera jego powstanie (22%). Jedna czwarta badanych deklaruje, że jest wobec tej inicjatywy obojętna (25%).

Stosunek do ruchu firmowanego przez Rafała Trzaskowskiego w większym stopniu niż poparcie dla Polski 2050 Szymona Hołowni wpisuje się w istniejące na naszej scenie zróżnicowania polityczne. Najsilniej popierają jego powstanie ankietowani o lewicowych poglądach politycznych (49%), zaś największymi przeciwnikami są badani utożsamiający się z prawicą (58%). W największym stopniu wspierają ten ruch osoby pracujące na własny rachunek (47%), kadra kierownicza i specjaliści z wyższym wykształceniem (40%), pracownicy administracyjno-biurowi (35%) oraz uczniowie i studenci (33%). Częściej niż przeciętnie popierają go także mieszkańcy największych miast, w tym szczególnie aglomeracji powyżej 500 tys. mieszkańców (41%), oraz respondenci z wyższym wykształceniem (35%). Jeśli chodzi o wiek, to zróżnicowania są niewielkie. Najczęściej wspierają ten ruch ludzie młodzi, do 24 roku życia i o dekadę starsi (odpowiednio 27% i 25%) oraz respondenci w wieku od 45 do 54 lat (25%), zaś najslabiej – badani powyżej 65 roku życia (19%).

Największymi przeciwnikami jego powołania są respondenci co najmniej raz w tygodniu biorący udział w praktykach religijnych, negatywnie oceniający swoje warunki materialne, osoby powyżej 55 roku życia i badani z wykształceniem zasadniczym zawodowym (zob. tabelę aneksową 2). W grupach społeczno-zawodowych do najbardziej zagorzałych przeciwników należą emeryci (48%), robotnicy niewykwalifikowani (47%) oraz rolnicy (43%).

O silnym uwarunkowaniu politycznym w przypadku inicjatywy Rafała Trzaskowskiego świadczą zróżnicowania w jego postrzeganiu przez zwolenników obozu rządzącego *versus* opozycji. Wśród zadeklarowanych sympatyków aktualnie rządzących dominuje niechęć do tej inicjatywy – jej przeciwnikami jest dwie trzecie zwolenników obozu rządzącego (66%), popiera ją zaledwie 2% spośród nich, zaś jedna piąta (20%) ma do niej stosunek obojętny. Natomiast wśród zwolenników opozycji niespełna trzy czwarte (72%) popiera ruch Rafała Trzaskowskiego, tylko 5% jest mu przeciwne, a 13% wyraża obojętność. Osoby niemające sprecyzowanych sympatii w wymiarze rządzący–opozycja najczęściej deklarują obojętność wobec Nowej Solidarności (32%), jednak wśród tych, którzy potrafią zdefiniować swój stosunek do tej inicjatywy, częściej pojawia się niechęć (29%), niż poparcie (15%).

TABELA 1

Czy Pan(i) zaliczył(a)by siebie raczej:	Jaki ma Pan(i) stosunek do nowych inicjatyw politycznych? Nowa Solidarność Rafała Trzaskowskiego				
	Popieram	Jestem przeciwny(a)	Mam obojętny stosunek	Trudno powiedzieć	Nie słyszałem(a)m o takiej inicjatywie politycznej
	w procentach				
– do sympatyków obozu rządzącego	2	66	20	2	10
– do sympatyków opozycji	72	5	13	3	7
Nie sympatyzuję ani z rządzącymi, ani z opozycją	15	29	32	4	20

Ruch Polska 2050 Szymona Hołowni nie wydaje się tak bardzo uwikłany w aktualne podziały polityczne, choć również sympatycy bloku rządzącego częściej są mu przeciwni (38%), niż go popierają (6%), zaś zwolennicy opozycji przeciwnie (poparcie – 55%, głosy sprzeciwu – 7%). Sporo sympatyków obozu rządzącego, więcej niż w przypadku Nowej Solidarności, przygląda się ruchowi Szymona Hołowni z obojętnością, zapewne nie widząc w nim specjalnego zagrożenia politycznego (32%). Niemal równie wielu obojętnych znajdujemy wśród zwolenników opozycji (30%). W odróżnieniu od ruchu Rafała Trzaskowskiego, wśród osób, które nie odnajdują się politycznie w aktualnym układzie sił na naszej scenie, więcej osób popiera powołanie ruchu Polska 2050 przez Szymona Hołownię (25%), niż jest temu przeciwne (11%), choć generalnie dominuje wśród nich obojętność (38%).

TABELA 2

Czy Pan(i) zaliczył(a)by siebie raczej:	Jaki ma Pan(i) stosunek do nowych inicjatyw politycznych? Polska 2050 Szymona Hołowni				
	Popieram	Jestem przeciwny(a)	Mam obojętny stosunek	Trudno powiedzieć	Nie słyszałem(a)m o takiej inicjatywie politycznej
	w procentach				
– do sympatyków obozu rządzącego	6	38	32	4	20
– do sympatyków opozycji	55	7	30	1	7
Nie sympatyzuję ani z rządzącymi, ani z opozycją	25	11	38	4	22

W elektoratach partyjnych powołanie do życia ruchu Szymona Hołowni znalazło największy odzew wśród wyborców PSL-Koalicji Polskiej i KO – poparła tę inicjatywę ponad połowa zwolenników tych ugrupowań (odpowiednio 53% i 52%). Również – choć w mniejszym stopniu – popiera ten ruch elektorat Lewicy (44%). Natomiast przeciwnikami tego projektu są wyborcy Prawa i Sprawiedliwości oraz jego koalicjantów (33% głosów sprzeciwu), a także zwolennicy Konfederacji (31%). Obojętny stosunek do ruchu Szymona Hołowni deklaruje mniej więcej jedna trzecia wyborców każdej z partii (od 28% w przypadku Lewicy, do 36% w elektoratach PiS i PSL-Koalicji Polskiej). Niezdecydowani wyborcy trzy razy częściej popierają, niż sprzeciwiają się tej inicjatywie (23% wobec 7%), choć wśród nich najwięcej respondentów w ogóle nie słyszało o Polsce 2050 (31%) lub jest wobec tego ruchu nastawione obojętnie (32%).

TABELA 3

Elektoraty ugrupowań politycznych	Jaki ma Pan(i) stosunek do nowych inicjatyw politycznych?				
	Polska 2050 Szymona Hołowni				
	Popieram	Jestem przeciwny(a)	Mam obojętny stosunek	Trudno powiedzieć	Nie słyszałem(a)m o takiej inicjatywie politycznej
	w procentach				
PiS (wraz z SP i P) N=358	7	33	36	4	19
KO N=193	52	6	33	2	7
Lewica N=45	44	15	28	0	13
Konfederacja N=67	22	31	29	0	18
PSL-Koalicja Polska N=24	53	0	36	0	11
Niezdecydowani wyborcy N=114	23	7	32	7	31

Można się domyślać, że stosunek do inicjatywy Rafała Trzaskowskiego jest w elektoratach partii politycznych dużo bardziej zróżnicowany niż w przypadku ruchu Szymona Hołowni. Przy nieco większej rozpoznawalności, mniej jest w każdym elektoracie głosów obojętności (około jednej piątej). Zwolennicy macierzystego ugrupowania inicjatora tego ruchu (KO) w 70% popierają tę inicjatywę, zaś elektorat jego głównego konkurenta – PiS – zdecydowanie jest przeciwny powołaniu do życia Nowej Solidarności (64% głosów sprzeciwu). W większej części popierają Nową Solidarność także wyborcy PSL-Koalicji Polskiej i Lewicy (odpowiednio 41% i 40%), jednak trudno określić ich postawę jako entuzjastyczną – sporo jest wśród nich (zwłaszcza PSL-Koalicji Polskiej) przeciwników tej inicjatywy. Natomiast oprócz PiS, przeciwnikami tego projektu są w większej części sympatycy Konfederacji (46%). Wśród wyborców niezdecydowanych jest tyle samo zwolenników, co przeciwników stworzenia przez Rafała Trzaskowskiego Nowej Solidarności (po 18%).

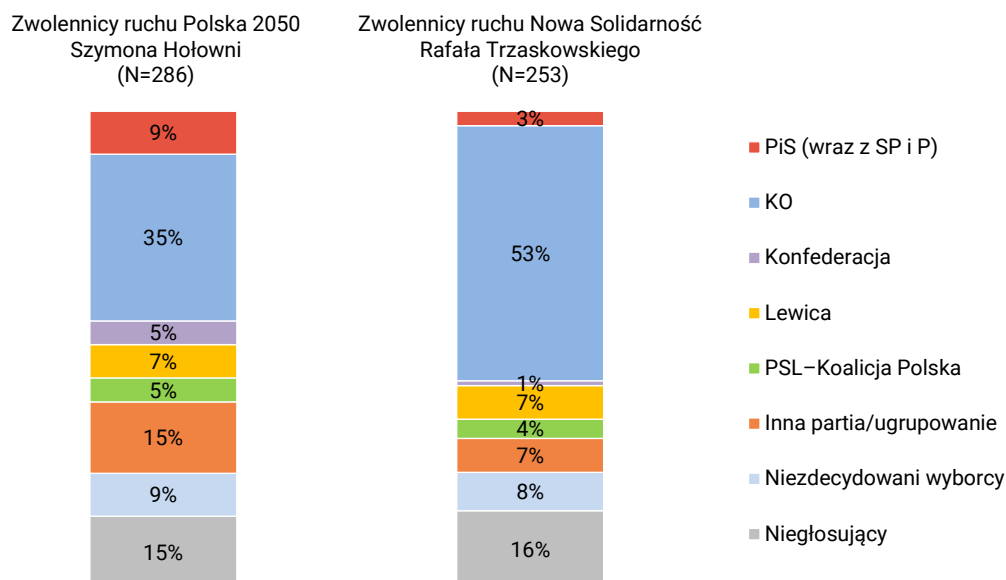
TABELA 4

Elektoraty ugrupowań politycznych	Jaki ma Pan(i) stosunek do nowych inicjatyw politycznych? Nowa Solidarność Rafała Trzaskowskiego				
	Popieram	Jestem przeciwny(a)	Mam obojętny stosunek	Trudno powiedzieć	Nie słyszałem(a)m o takiej inicjatywie politycznej
	w procentach				
PiS (wraz z SP i P) N=358	2	64	20	3	11
KO N=193	70	3	19	1	7
Lewica N=45	40	16	21	11	12
Konfederacja N=67	4	46	23	2	25
PSL-Koalicja Polska N=24	41	29	22	0	8
Niezdecydowani wyborcy N=114	18	18	26	10	28

Analizując powyższe dane w inny sposób, uwzględniający potencjalne poparcie ze strony poszczególnych ugrupowań, a także osoby niegłosujące, można stwierdzić, że grono zwolenników ruchu Szymona Hołowni składa się w nieco ponad jednej trzeciej z wyborców KO (35%), w mniejszym stopniu również ze zdeklarowanych wyborców ruchu Polska 2050 (wskazania: „inna partia, jaka?”) oraz osób niewybierających się na wybory w obecnym układzie politycznym (po 15%), sympatyków PiS oraz wyborców niezdecydowanych (po 9%), a ponadto sympatyków Lewicy (7%) i zwolenników PSL-Koalicji Polskiej oraz Konfederacji (po 5%).

CBOS

RYS. 2. Elektoraty ugrupowań politycznych

Z kolei zwolennicy ruchu Rafała Trzaskowskiego to w ponad połowie elektorat KO (53%), a także osoby, które nie znajdują satysfakcjonujących propozycji w obecnym układzie sił i nie wybierają się na wybory (16%), oraz wyborcy obecnie niezdecydowani, na kogo głosować (8%). Poparcie

pozostałych elektoratów ma dużo mniejszą wagę. Grono zwolenników Nowej Solidarności to jeszcze wyborcy Lewicy, a także innych partii (po 7%) i już zupełnie niewiele spośród sympatyków PSL-Koalicji Polskiej (4%) i PiS (3%) oraz raczej tylko symbolicznie – Konfederacji (1%)

Obie, stosunkowo nowe inicjatywy na naszej scenie politycznej, choć o różnym charakterze, cieszą się umiarkowanym poparciem Polaków. Ruchowi Polska 2050 Szymona Hołowni kibicuje jedna czwarta ankietowanych (co oczywiście nie musi się przekładać na wyborcze głosy), zaś zapowiadaną Nową Solidarność Rafała Trzaskowskiego popiera nieco ponad jedna piąta. Ponieważ inicjatywy te są znane już od jakiegoś czasu, wydaje się, że wynik ten dość realnie odzwierciedla ich obecne poparcie, bowiem są już pozbawione tzw. efektu świeżości, który – jak pokazuje doświadczenie – zwykle dodaje w sondażach kilka punktów procentowych. Paradoksalnie, będący jeszcze w stanie „prenatalnego zawieszenia” ruch firmowany przez Rafała Trzaskowskiego jest nieco bardziej znany niż bardziej aktywna i mająca już nawet swojego posła w parlamencie Polska 2050 Szymona Hołowni. Może to być związane z większą rozpoznawalnością prezydenta Warszawy i byłego konkurenta Andrzeja Dudy z drugiej tury wyborów. W przypadku ruchu Trzaskowskiego wiedza o tej inicjatywie idzie w parze nie tyle z zainteresowaniem potencjalnych zwolenników, co z negatywnym nastawieniem wobec tego *de facto* nieistniejącego jeszcze ruchu.

Opracował

Krzysztof Pankowski